EKONOMIJA

Vežbe 7

Makroekonomski agregati (društveni računi)

Školska godina **2026/27.**

Termin vežbi **12. 11. 2026.**

LITERATURA Vežbe su urađene na osnovu knjige: Dragana Kragulj, *Ekonomija: osnovi mikroekonomske i makroekonomske analize*, Fakultet organizacionih nauka, Beograd, 2025, Poglavlje 7 – Makroekonomski agregati (društveni računi).

AUTORI VEŽBI dr Sandra Jednak, Miloš Parežanin

Ime i prezime _____ Broj indeksa _____

Zadatak 1 Pojmovi, računski zadaci i pitanja

Zadatak 2 Izrada prezentacije

Zadatak 3 Interaktivni kviz

ZADATAK 1 Pojmovi, računski zadaci i pitanja

I Povežite odgovarajuću definiciju i pojam.

Upišite slovo pojma u kvadrat ispred odgovarajuće definicije.

a. Društveno bogatstvo
b. Bruto domaći proizvod
c. Bruto nacionalni proizvod
d. Nacionalni dohodak
e. Raspoloživi dohodak

☐ 1. Ukupni dohodak koji su stanovnici određene zemlje ostvarili od proizvodnje dobara i usluga, a koji se usmerava u proizvodnu i neproizvodnu potrošnju.

☐ 2. Sva materijalna dobra proizvedena u jednom društvu koja postoje u trenutku posmatranja i koja se mogu koristiti za zadovoljavanje potreba tog društva.

☐ 3. Ukupna proizvodnja radom i kapitalom u vlasništvu stanovnika određene zemlje.

☐ 4. Dohodak kojim stanovništvo slobodno raspolaže i o njemu odlučuje prema svojim željama i potrebama.

☐ 5. Tržišna vrednost svih finalnih dobara i usluga proizvedenih u određenom vremenskom periodu u okviru jedne privrede kao celine.

II Dopunite.

1. Najčešća podela prirodnog bogatstva je na: _____.
2. Ako se GDP umanji za _____, dobija se neto domaći proizvod.
3. Metodi za izračunavanje GDP-a su: _____.
4. Nacionalni dohodak se upotrebljava za _____.

5. Nominalni GDP se izražava u _____ cenama, a realni GDP u _____ cenama.

6. Najbolje merilo kupovne moći domaćinstva je _____.

7. Prema metodu izdataka: GDP = _____.

8. Deflator GDP-a = _____.

9. Nacionalni dohodak = GDP – _____ – _____.

10. Ukoliko deflator GDP-a iznosi 130, to znači _____.

11. Ključni institucionalni sektori u svakoj ekonomiji su: _____.

12. Prema metodu dohodaka GDP je jednak zbiru _____.

13. Kod GDP-a se uvažava _____ kriterijum,
dok se kod GNP-a uvažava _____ kriterijum.

III Tačno / Netačno

Zaokružite T ako je tvrdnja tačna, odnosno N ako je netačna.

1. U vrednost GDP-a je uključena vrednost međufaznih proizvoda. T N

2. Društveno bogatstvo možemo da posmatramo kao zalihe i tokove. T N

3. Vrednost GDP-a obračunata po metodi izdataka i metodi dohodaka treba da bude ista. T N

4. GDP sagledava ciljeve proizvodnje i kvalitet privrednog rasta. T N

5. Državna transferna plaćanja su državna plaćanja pojedincima, koja se ne vrše u zamenu za dobra ili usluge. To su, na primer: plaćanja za osiguranja od nezaposlenosti, primanja ratnih boraca i primanja starijih i iznemoglih, zdravstveno i socijalno osiguranje itd. T N

6. Kod bruto društvenog proizvoda (GNP) uvažava se teritorijalni kriterijum. T N

7. GDP uključuje vrednost dobara i usluga koje nisu plaćene. T N

8. Raspoloživi dohodak se dobija kada se od nacionalnog dohotka oduzmu neposredni porezi i štednja preduzeća, a dodaju transferna plaćanja. T N

9. Kada GDP raste, odnosno opada, i druge veličine takođe rastu, odnosno opadaju. T N

10. US Steel, američka kompanija, je u Srbiji imala proizvodnju u vrednosti od 20 miliona $. Ova proizvodnja predstavlja deo GDP-a SAD-a i deo GNP-a Srbije. T N

IV Rešite zadatke.

1. Na osnovu datih podataka i postojećih metoda izračunajte GDP. Potrošnja 20 miliona, plate 15 miliona, kamate 3 miliona, investicije 10 miliona, renta 5 miliona, posredni porezi 10 miliona, uvoz 10 miliona, izvoz 14 miliona, državna potrošnja 6 miliona, profiti 7 miliona (sve u dinarima).

PROSTOR ZA RAD

2a. Ako je GNP = 10.000 i GDP = 9.700, šta se može zaključiti?

2b. Ako je GDP 10.200 mlrd $, primljeni faktorski dohoci iz inostranstva 330 mlrd $, a isplaćeni faktorski dohoci inostranstvu 335 mlrd $, amortizacija kapitalnih dobara je 1.100 mlrd $.
Tada GNP iznosi _____,
dok je vrednost NNP _____.

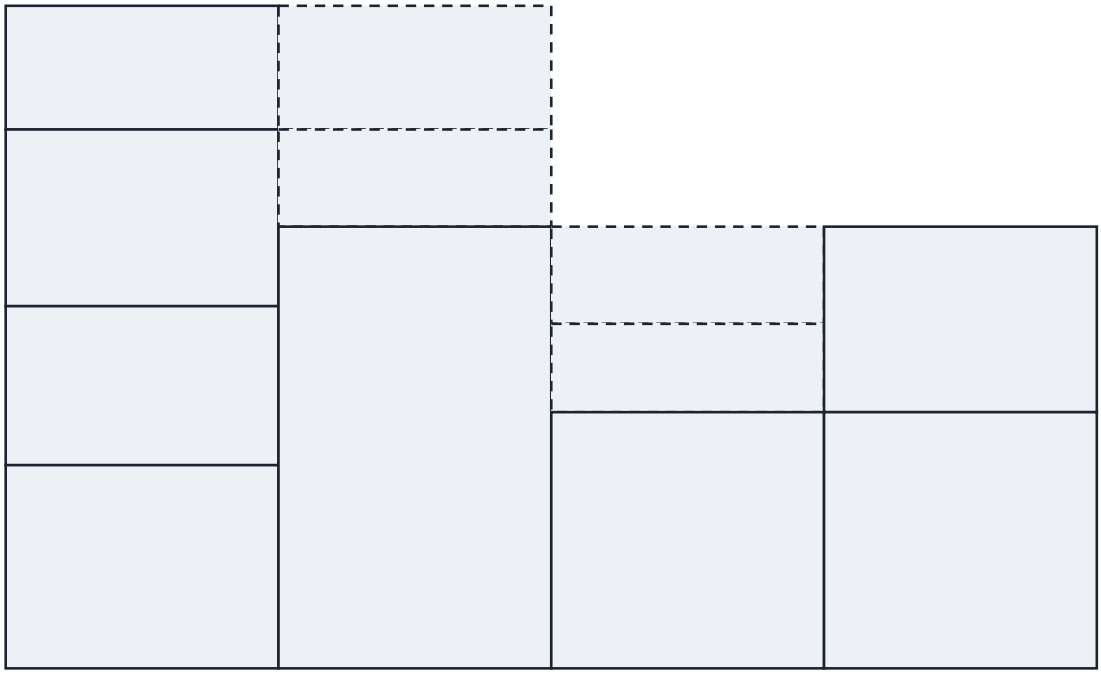
3. Jedna zemlja proizvodi i troši samo pljeskavice i avione. Podaci o proizvodnji i ceni su dati u tabeli.

	2017. godina	2018. godina
Količina proizvedenih pljeskavica	20.000	30.000
Količina proizvedenih aviona	12	9
Cena jedne pljeskavice	8 €	5 €
Cena jednog aviona	1.000.000 €	1.200.000 €

Izračunajte i prokomentarišite nominalni GDP, realni GDP i deflator GDP-a za obe godine, ako uzmemo 2017. godinu kao baznu.

PROSTOR ZA RAD

4. Dati su sledeći podaci: amortizacija kapitalnih dobara 15 miliona, transferna plaćanja 35 miliona, uvoz 30 miliona, neposredni porezi 45 miliona, investicije 40 miliona, izvoz 80 miliona, posredni porezi 25 miliona, državna potrošnja 70 miliona, neto štednja preduzeća 10 miliona, potrošnja 90 miliona. Na osnovu podataka popunite prazna polja u šemi i označite dobijene makroekonomske agregate.

V Odgovorite na pitanja.

1. Objasniti zašto GDP obračunat po tekućim cenama nije dobar pokazatelj. Navesti primer.

2. Po čemu se razlikuju makroekonomski agregati GDP i GNP?

3. Navesti nedostatke GDP-a kao mere ekonomskog blagostanja makroekonomije. Kojim pokazateljem se to ispravlja?

4. Prikažite i objasnite makroekonomski model kružnog toka privredne aktivnosti zatvorene privrede (oba modela).

5. Prikažite i objasnite makroekonomski model kružnog toka privredne aktivnosti otvorene privrede.

ZADATAK 2 Izrada prezentacije

Napravite prezentaciju (do 4 slajda) koja će sadržati podatke u intervalu od 10 godina za sledeće pokazatelje: GDP, GDP izražen u tekućim cenama, GDP (PPP) i GDP per capita. Analizirajte dobijene podatke (sličnosti, razlike i prisutan trend). Možete se opredeliti za jednu od ponuđenih opcija:

a. Analiza navedenih pokazatelja za Republiku Srbiju;

b. Analiza navedenih podataka za zemlje Jugoistočne Evrope (JIE);

c. Analiza navedenih podataka za zemlje EU;

d. Poređenje navedenih pokazatelja R. Srbije sa zemljama koje su prošle proces tranzicije;

e. Poređenje navedenih pokazatelja R. Srbije sa razvijenim zemljama.

Prezentaciju možete raditi individualno ili u grupama (do četiri člana). Kao izvor podataka možete koristiti baze podataka IMF-a, Svetske banke (*World Bank Data*), Republičkog zavoda za statistiku R. Srbije, Eurostata ili neku drugu relevantnu bazu podataka (baze podataka možete naći na zvaničnim sajtovima navedenih institucija).

ZADATAK 3 Interaktivni kviz

VI **Rešite kviz.**

Rešite interaktivni kviz iz sedmog poglavlja udžbenika: *Makroekonomski agregati (društveni računi)*. Otvorite link, rešite sva pitanja i proverite svoj rezultat po završetku kviza.

Link do kviza: **Ekonomija: Poglavlje 7**

Skenirajte kod telefonom